

L'Estiuada

Periodic Nacionalista

Sortirà cada divendres durant l'estiu.

Redacció i Administració: Carrer de Vic, 9

Any VI

Sant Hilari Sacalm, 25 Juliol de 1913

Núm. 65

La vida escolar a l'Alemanya

Per als nois no més estudiant a Sant Hilari Sacalm

Home, no'ns hi vingui ara amb coses que venim de llençar tant lluny de nosaltres com podíem perquè n'erem tips, feia estones, fins a la nou del coll! No sab que suara hem començat de gosar de la dolçor de les vacances i que la meitat d'aquest goig el fa que ja no'ns parli ningú ni de lletres ni de ciències? Tot té son temps, i no son les vacances per a enraonar-nos d'afers de mestres i classes.

Sortosos vosaltres que ja tingueu les classes al darrera vostre! Nosaltres, pobrets, el primer de Juliol encare teníem al davant nostre cinc setmanes de treball diari, mestres i nois; doncs de que vos haig d'enraonar fóra de com nosaltres ho passem, bé o malament, mentres vosaltres ja correu ont l'esperit vos empeny, a montanya o al mar, fins a França, Anglaterra o Suïça, segons digui la bossa del senyor pare? Ni callar tampoc ho podria, perquè la Direcció d'aquies setmanari estiuenc (digne de ser-ne diari i de tot l'any) m'ha pregat de contribuir-hi amb lo que'm plagués, i com hauria jo refusat un prec si humanament puc complir-lo a gent catalana de tant bona voluntat com la que dirigeix L'ESTIUADA? Consta doncs que prenc la ploma comptant amb l'ajuda de Deu que m'empallegui d'aquest compromís, obeint a un fort sentiment de deure i agafant-me a la palla més propera i més grossa que veig al davant meu, que és explicar-vos la vida escolar d'aquesta terra, pensant que no us doldrà gaire sentir a enraonar dels treballs i maldes d'altri mentres vosaltres mateixos n'esteu lliberts.

Ja sabeu que seguim sirgant i suant a les classes com si no fóssim al bell mig de Juliol. Sirgant sí, suant? no senyors o senyorets, ni la més petita gota, i perdoneu. Quan vareig llegir el termòmetre aquest dematí a les set a la porta del meu hortet (que deveu saber de passada que'l conreo jo mateix sense cap ajuda, lo qual espero no us farà perdre'l respecte, molt o poc, que tingueu al meu nom) marcava—el 9 de Juliol 1913—set graus sobre zero!! Uix! Quin fret deuen passar aquells alemanys a l'hivern, si a les primeries de l'estiu encare tremolen de fret! Peus de plom, amics, no correr tant! Això, enguany, es una excepció que vé a afermar la regla que'ns deixa gosar regularment en Juliol i Agost d'un promig de 16 graus de calor, ls que vol dir una temperatura molt agradable, i fins hi ha anys, que son els més, amb prous dies de 25 i més graus, i allavores és el nostre goig quan a les onze del matí el bedell de l'Institut ronda per les sales pregonant que no hi ha més classes desde migdia. Aquest estiu es estat a la vintid, fins are, molt dolent. Ha plogut a les regions de ponent de l'Alemanya, a Bèlgica i Holanda des dels mitjos de Juny, amb ullades de sol molt curtes i gens amoroses. Gracies a Déu que hagi sigut més plovisqueig que pluja, perquè altrament s'es fóra anegat i potser podrit horts i camps. Aixís, plovisquejant el cel com un nen a qui haurien pres una joguina, més que plorant com un jaio a qui es morta l'avía, tota la vegetació es troba ufana i d'un vert fosc que amb molts dies de sol no's veuria tampoc als païssos del Nort, els quals si no tenen el cel tant blau com els del Sur, en canvi se revesteixen cada primavera d'un habillament més tofut i de color més intensa. No voleu creure-ho? Veniu, veureu i creureu lo que tants d'altres espanyols i italians no havien volgut creure tampoc, fins que'ls ulls propis els hi forçaren. I ensems tindrieu que desdir-vos

d'una pila d'altres erros respecte dels païssos ont cert no n'hi ha de taronges (fóra de les que'ns comprem) ni ametlles, però si pomes i peres i nous molt més abundoses i dolces que per llà.

Sigui, direu vosaltres, com dic, ja ho veureu un dia, i fins el felicitem perquè no fa tanta calor en els dies d'exàmens que sens dubte, si per a plegar espereu dies més calents, en tindreu al més de Juliol. Un altre erro, amb perdó, senyors. No'n tenim d'exàmens en tot l'any escolar, ni al principi, ni al mig ni al fi (que's alguns dies abans de Pasqua de Resurrecció). Tirapeixet! Are aquell senyor alemany vol fer-nos creure que les escoles (aixís anomenem humilment fins els Instituts i Col·legis i Universitats) no siguin com còs i cap que no's poden separar sense perill de vida! Ah senyors (com diuen els oradors quan prenen cara de salvadors de la patria), hi ha moltes coses al mon que vostra filosofia no us les fa somniar (com diu Hamlet a no sé quin positivista): no senyor, no'n tenim d'exàmens. Ens passem l'any escolar—de primavera a primavera—tant dolçament i alegrement sense torbar-nos la pau dels esperits amb una invenció tant sobreria i lletja com son els exàmens—llevat dues vegades dintre'ls nou anys que dura tota la preparació científica a la vida pràctica o a les carreres que diuen acadèmiques, 1.ª quan un jove després de passar-ne sis vol plegar per a dedicar-se a una professió que no requereix cultura acadèmica, 2.ª al terme final dels nou anys vol continuar sos estudis a l'Universitat o a l'Escola politècnica (que és igual pel cas). Veieu que això de renunciar a probes extraordinaries de saber anyals suposa una atmosfera de molta llibertat i confiança. Penseu-hi una mica... potser els vostres pares us hi ajudaran, a reflexionar sobre la relació que existeix entre la llibertat i la confiança com poders transcendents de la vida ciutadana.

Emperò, per a assolir el certificat que diuen de maduresa (mental i moral) que demanen les autoritats universitàries als estudiants, cal passar uns exàmens prou rigorosos.

Ja veieu que'ls homens no s'ho arrenjen d'igual manera per arreu i val molt més així, perquè ens morirem de fàstic si el món fós com una bola lliça i d'una sola color i'ls homes tots fosos dins el mateix motllo. Nou anys escolars abans d'ésser declarat madur! Si senyors, i afegiu-hi si us plau tres o quatre pels rudiments abans d'ésser admés a cap Institut... Aixís comptareu que els nostres joves al passar a l'Universitat o Escola politècnica tenen sos dinou o vint anys a l'esquena. Passa a la joventut del nort lo mateix que a sos fruits: li cal més temps per a madurar, o si voleu no es tant viva com la del sur, i si vosaltres fossiu alemanys tendrieu que avenir-vos-hi.

Ademés, un any escolar a l'Alemanya difereix també prou d'un any escolar allà. Es molt més una unitat closa per més d'un concepte. Els alumnes d'un any, sigui primer, segon, etc. constitueixen un sol cos, reunint-se—llevat d'assignatures que per sa natura reclamen sales d'especials condicions—cada dia dins la mateixa sala, a la qual s'hi aplica la paraula classe (al. Klasse) que té doncs un altre sentit en el règim escolar de França i Espanya. I tant es així que si un alumne no satisfà a sos professors no pot passar a fi d'any a la classe superior, sinó que té que repetia la inferior amb totes les assignatures que s'hi ensenyen, fins aquelles ont ha assolit un aprobat rodó. Es clar que un deixeble no pot

tenir iguals aptituds per a totes les branques del saber. Per això els mestres distingim, perquè tampoc som uns menja homes, i deixem passar un noi a la classe més alta anque no haja satisfet en una o dugues assignatures, amb tal que haja assolit un bon notable en una o dugues d'altres.

Aixís afavorim una mica les aptituds naturals dels nostres alumnes, deixant-los esmerçar menys temps i esforç intel·lectual per a assignatures que no'ls escauen tant com altres. Ademés, pels qui han fet veure determinades inclinacions i facilitats, tenim a les grans poblacions tres menes d'Instituts: humanistes (de grec i llatí), realistes (de francès i anglès i molta matemàtica i física); i una tercera mena ont se segueix un camí mitjà, ensenyant llatí, francès i anglès, restrenyent les exigències en les assignatures exactes. D'aquesta manera's pot calcular que de vint anys alemanys un aprén de llatí, grec i francès, de vint un aprén al menys de francès i anglès, i molts d'ells també de llatí. D'espanyol (castellà) n'aprenen als Instituts pocs, però si prous més tart. Tots l'aprenen ab gran facilitat, sabent llatí, com en saben els més.

Veig que ja he començat d'endinsar-me a les coses del règim intern de nostres establiments de segona ensenyança. Quant al règim extern, cal afegir que gairebé tots ells son públics, es a dir son costejats i inspeccionats dels municipis o de l'Estat (Prússia, Baviera, etc., no pas de l'Imperi que no té cap atribució docent). D'establiments propietat de particulars no n'hi ha gaires ni son gens estimats; de col·legis de religiosos o sacerdots n'hi ha molt pocs també. Però deveu saber que la religió no està desterrada tampoc dels establiments públics, al contrari en el programa d'estudis ocupa'l lloc d'honor i els alumnes catòlics son obligats a rebre'ls sants sacraments unes deu vegades a l'any, i n'hi ha qui els rebén cada setmana.

Are si seguís contant coses del nostre règim intern, de allò que's diu método i pedagogia, temeria de traïr secrets professionals. Per això sigui prou dir-vos que les lliçons son de tres quarts d'hora no més cada una, però ben empleats i treballant de ferm els mestres i els nois: no xàfec de preguntes i respostes; de teoria lo indispensable i trobat dels deixebles mateixos, molta de pràctica, solució de problemes, conversació, experiments, discursos. Exercicis per escrits se fan prous, a classe i a casa, sent la feina més grossa dels professors el tenir que esmenar-los. Però d'exàmens, no n'hi ha més que els que tinc dits, sinó que al fi de cada trimestre els professors declarem, segons les observacions que hem fet a les classes, si un deixeble s'es afanyat com podia, valent-ens de les cinc notes: molt bó, bó, suficient, deficient i insuficient. Al fi de l'any escolar, a darrers de mars les més vegades, es quan se fa la gran neteja, vol dir que's decideix en una reunió dels professors de cada classe (v. abans lo que hi entenem) si un deixeble ha de ser promogut a la superior o no, segons les normes abans exposades. El tenir que repetir tota una classe amb totes ses assignatures sembla una pena greu; però ben mirat no és cap pena, sinó que més bé atenem al desemolicament general del noi i al principi de guardar el caràcter particular de cada classe, el qual fóra alterat si la mateixa assignatura fós cursada d'alumnes d'edat molt diferent.

Deixeu que plegui per are amb un plan d'estudis complet d'un Institut mig humanista mig realista (Realgymnasium):

ANYS O CLASSES

EDAT MITJANA	1	2	3	4	5	6	7	8	9
DELS NOIS	10	11	12	13	14	15	16	17	18

Numero de lliçons setmanals

En les assignatures de									
Religió	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Alemanys	4	3	3	3	3	3	3	3	3
Llatí	8	8	7	5	5	4	4	4	4
Francés	—	—	5	4	4	4	4	4	4
Anglès	—	—	—	3	3	3	3	3	3
Historia	—	—	—	2	2	2	2	2	2
Geografia	2	2	2	2	2	1	—	—	—
Historia natural	2	2	2	2	—	—	—	—	—
Física	—	—	—	—	2	2	3	3	3
Química	—	—	—	—	—	1	2	2	2
Matemàtica (Càlcul)	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Dibuix	—	2	2	2	2	2	2	2	2
Cant	2	2	2	—	—	2	2	2	2
Gimnàstica	3	3	3	3	3	3	3	3	3

DR. EBERHARD VOGEL

Catedràtic del Realgymnasium
i de la Real Escola politècnica

Aachen (Alemanya) 13 Juliol 1913.

Les servituds de llum a Catalunya

III

A l'estudiar aqueix problema sorgeix una dificultat que devem resoldre, i es la següent: Si en paret propia, que no estigui en el límit de la propietat, sinó dintre del predi, emperò a la vora del veí, es pot obrir lluern? I formulem aital pregunta, perquè segons l'ordinació 41 «en paret propia ni comuna no's deu fer finestra ni lluern envers la paret de son veí, a menos d'haver-se convingut els dos ab escriptura», lo qual vol dir que's deu deixar certa distancia entre la finestra oberta i'l predi col·lindant, a fi i efecte de no pendre llum horitzontal que passi per aqueix; mes l'ordinació 11 diu per altre part: «Ningú pot tenir vista sobre terreny d'altre, si abans no mira sobre lo seu»; lo qual sembla significar, que amb tal que miri primer dintre lo seu, a qualsevol distancia pot obrir-se finestra. Relacionant ambdues afirmacions, es pot preguntar: ¿Pot oposar-se el veí a que jo obri finestres amb tal de que mirin dintre lo meu? ¿O dec obrir-les a certa distancia del límit? Si acceptem afirmativament lo primer, sobra l'ordinació 11; si lo segon ¿quina es aqueixa distancia?, car la paraula envers de l'ordinació 41 és tant vaga, que igualment es mira envers desde una distancia de cinc canes, que des de un pam de cana.

Crec jo que no sobra cap de les ordinations, ni tenen el sentit contradictori. En efecte: L'ordinació 11 no es més que una negació de caràcter general: ningú pot mirar dins lo d'un altre si abans no mira en lo del seu; en ella no s'hi ha de veure cap més sentit ocult que'l general de prohibició; emperò, jamai s'ha de créure que d'ella's desprén l'afirmació de que mentres miri dins lo seu es podrà permetre tenir finestres a qualsevol distancia, seria lo mateix que si de l'idea: Ningú pot entrar al teatre si abans no té la seva entrada, es volgués deduir, que tinguent l'entrada cada hui podrà sentar-se allí aont li dongui la gana.

Les finestres, perquè puguin mirar al predi veí, sens molestia, deuen distar d'ell cert espai; la paraula envers necessita una mida, això es evident: quina es aqueixa mida? Crec que la distancia mínima deu ésser la que la llei suposa adquirida en la servitut de llum, es a dir: 4 pams de destre en quadro (1); tal es la mida, que vulgarment se anomena androna legal, i no marcant-ne cap més la ordinació 41, deu acceptar-se la distancia senyalada en l'ordinació 2.ª, puig una llei deu interpretar-se integralment.

(1) Si hagués posat la lluern per 30 anys, o la tingues en força de algun instrument, i el veí volgués acostar-se obrant, deu apartar-se de la dita lluern, quatre pams de destre en quadro. O. 2.^a

Quedant en que, an el dueny d'una paret construïda dintre lo seu a menys de 4 pams del límit se'l pot obligar a que tanqui la finestra que en aquella hi hagués obert, o que retirí la paret fins a la distància indicada (a menys d'haver-se convingut amb carta. O. 41); pot donar-se'l cas, de que una paret que sols distés del veí un pam, per exemple, tingués per més de 30 anys, en bona pau i sens contrast, oberta una lluernia; ¿podria en aqueix cas, el dueny d'ella, alegar possessió prescriptiva?

Opino que no. En primer lloc, perquè inspirant-me en aquell esperit restrictiu que té la prescripció en dita matèria, solament es dona eixa facultat a les obertures plenament reglamentades, es a dir, a les lluernies, i les lluernies entranyen per a mi, ademés de la mida i d'estar en paret rajolera, un concepte essencial en elles, que explica la raó de la seva existència, i es el que estiguin obertes en paret que fronti o toqui amb el límit del veí; sens aqueixa nota no es pot donar a les obertures, per més que reuneixin les altres condicions establertes, ni el nom, ni menys el privilegi de les lluernies.

Eixa paraula implica l'idea de rebre llum forastera, llum oritzontal de l'altre predi, jamai la llum vinguda de dalt; i per a això la claraboia o lluernia que mira en lo seu, encara que rebi la llum vertical en l'espai insignificant d'un pam, no té ja la força ni la significació d'aquella altra obertura, que no poguent rebre llum propia, la piodola an el veí perquè porti l'alegría dins el casal obscur; i ademés, significa que aixís com el propietari sols deixà un pam d'espai entre la paret i el límit, podria haver-ne deixat quatre o'l que fós precis, per a il·luminar les habitacions del seu edifici.

En segon lloc, de l'interpretació de l'ordinació 1.ª, pot deduir-se també l'esmentada idea de que sols s'entén *juridicament per lluernia*, la que directament mira al predi veí. En efecte: Diu l'ordinació que «tothom puga tenir acostament (atanç) a la paret propia o comuna de llarc o de travers, etc.»; es parla d'una obertura en paret tal, que està *arran del límit*, perquè amb ella s'hi pugui tenir *atanç* o acostament, perquè d'altre modo no's podria comprendre que pogués atancar-se a paret que no estigués en el límit.

En conclusió: el veí d'un edifici, en el qual hi hagin obertes finestres o lluernies que no distin 4 pams del predi seu, pot impedir-les; i en cas de deixar transcórrer el temps el dueny d'elles no pot alegar la prescripció perquè al meu entendre no cauen dintre les condicions del privilegi.

Aqueixes son les principals dificultats, que se m'han acudit al estudiar tant complexa matèria; com he sabut, i disposat a rectificar tota equivocació, les he resoltes; si amb mon treball he conseguit apuntar alguna idea, n'estaré content, sinó servirà al menys com un tribut d'homenatge rendit al Dret Català al qual professo un veritable amor.

JOAN MON I PASCUAL

Aigua picant

El més de Juliol a la nostra vila té sempre tot el fresseig d'un periodo de preparació. No es que manquin estiuejadors, ni famílies de les que fan llarga estada, ni damiseles molt belles, es que 'l Juliol sembla fet per a guaitar no més les contínues i nombroses arribades. Totes les festes i els plans de diversió es guarden pèl més entrant i els que pensen amb això per are solament veuen automobils plens, famílies conegudes que arribaran demà o dintre tres dies o a primers de setmana. L'estiueig pel més de Juliol es concentra per a molts estiuejadors en l'arribada del auto i per el gros nombre dels restants ja no es estiueig, es una recepta que en forma d'aigua picant tenen de pendre de bon matí i al caure de la tarde durant vintiu dia. Avui un vas, demà i els vuit dies següents dos, després tres... Acabat de beure l'aigua es te de passejar, després menjar força, fer la siesta, tornar a beure l'aigua i passejar-la i a dormir. El mes de Juny es preparació vilatana en mitj d'uns dies transparents; Juliol es gentada que baixa de l'automobil

i omplena pisos i habitacions, es promesa de joventut, anyor de discreteig i de festa ciutadana, per els que venen a l'estiueig com en un ensomni de repòs, de renovació de forces, i de curació. El més d'Agost es animació abigarrada amb remors quasi ciutadanes, amb guspireig de bellíssimes notes de senyorial i civic estiueig.

Aixís passa 'l Juliol, entre mig de la forta concurrència, com un compàs d'espera i comença l'Agost amb l'inauguració dels concerts selectes, els balls posats en programa i les tertúlies que s'inicien com una nota marginal, de converses suaus amb plans, a vegades, per a realitzar durant l'Agost.

Però mentres passa aquet més, mentres van transcórrer els vintiu dies, obrim aquesta secció a la bellesa de l'estiueig que's nodreix de figures femenines i apuntém

com una nota del mes de Juliol una postal concisa i galant que per casualitat ens arribà a les nostres mans: diu aixís:

«A la nostra gentil i aixierida planxada Srta. Carmeta Corbera que'n els dies festius uneix la seva bellesa al encís i bellesa de la Font-Vella.

En el dia del seu Sant moltes felicitats.»

El bell document va avalat amb quatre firmes. Més d'Agost: sigues passatger i frèvol, però acurullems d'espiritualitat en el sagrat repòs de l'estiueig, i fes que a l'entorn nostre s'hi arremolinin totes les gracies semprivoles i la nostra vila, oberta a l'immortalitat per l'aigua picant curativa, s'obri també a l'elegancia ciutadana del estiueig bellíssim com la bellíssima estiuejadora Rosita Lopez.

FRITZ

Per a l'Ensenyança Catalana

La conquesta de l'escola

II

El Catalanisme que brollà d'un grupo romàntic d'aimants de la llengua nostra i de les tradicions de la terra, al devenir a la plenitud de son ésser, procurà intervenir en tots els aspectes de la vida dintre de Catalunya. Però com que per desgracia, i més en aqueixos temps, se decantà més del costat de la política que del de la Patria, ha mirat d'influir en totes aquelles institucions que poguessin donar-li vots en els jorns electorals.

Això ha fet que s'oblidés quelcom massa d'aquelles persones i coses que si bé no poden influir directament en l'elecció de diputats i regidors tenen d'ésser, no obstant, els sacerdots que vetllin el foc sagrat del patriotisme.

Entre aquests s'hi compten en lloc preferent els mestres. El dia que dintre de cada mestre català hi bategués un cor tot amarat de sà patriotisme, aquell dia seria de gran goig per nostra Catalunya, i s'hauria posat una fita inesborrable en el camí a seguir per nostre ressorgiment nacional.

Es veritat que aquí Catalunya havem creat un sens nombre d'ensenyances tècniques, i fins tenim un «Institut d'Estudis Catalans» que té la beligerancia dels més importants instituts de ciències i lletres de arreu del mon, però tampoc podem negar que dintre d'aqueixes institucions s'hi solen plujen molts homes que no estan plens del ver sentit de catalanitat, i anc que aixís fós no son els que més tenen d'influir en conservar i augmentar aquest sentit en el poble. Això està reservat pels mestres d'ensenyar, pels forjadors dels catalans de l'avenir.

I per aquests sí que quasi rès ha fet el Catalanisme. Ha anat massa per les branques i ha descuidat les arrels. L'ensenyança primaria està greument descuidada pels catalanistes. Hi ha l'Associació Protectora de l'Ensenyança catalana qual llista de socis no està lo nodrida que hauria d'estar, i aixís no es estrany que per manca de recursos i de medis per a sostenir-les, hagin hagut de tancar-se escoles catalanes dintre mateix de Barcelona. Exemple, l'Escola Nacional Catalana, que regentava l'amic Arquer, i que no poguent-la sostenir ha tingut d'anar a fer la seva feina catalanitzadora a Belcaire, ont hi treballa de ferm amb admiració de tots quants el coneixen. Siga per a ell aquest record que des de aqueixes planes li consagra la meua humil ploma i aquest periódic vessant de catalanitat.

Emperò hora és de que ens desenganyem. Els catalanistes no responen com seria el seu deure per a que poguessin crear-se escoles catalanes arreu de Catalunya. Per a aqueix noble fi no hi ha prous cabals. Aquesta es la veritat nua. Però per això no tenim de desanimar-nos. Si no hi ha medis suficients per a crear escoles catalanes extra-oficials, tindríem de procurar que'ls mestres de les escoles públiques fossin nostres col·laboradors en el ressorgiment de l'esperit nacional.

An aquest fi sembla que se tendeix are últimament. La Unió Catalanista en la Asambleja de Tarragona, la A. P. de la E. C.

en el concurs d'Historia que organitzà mesos passats, i últimament la proposició Bastardas presentada en una de les últimes sessions de la Diputació provincial de Barcelona en son bona mostra. Sobretot en aquesta última hi podem tenir molta fè si és que's porta pels viarans per als que deu anar.

La creació de una escola normal catalana que en ella se proposà, ens donaria un esplet de mestres catalans que ensems que plens de un alt esperit catalanesc podrien sortir ben assadollats de coneixements per a poder lluitar en oposicions amb els seus contrincants de fora Catalunya. I aquells, arreu dels pobles que anessin, hi escamparien junt amb la seva ciencia l'amor a la Patria que cobejarien dintre son pit.

Ademés i mentres se porta a terme això, la A. P. de la E. C. junt amb la Unió Catalanista, podrien organitzar concursos, examens, visites i inspeccions per les escoles de Catalunya amb premis en metàlic pels mestres que més es distingissin en la instrucció i educació moral i patriòtica de llurs deixebles. Tots aquests treballs poden fer se no contra la llei de l'Estat però sí fòra de la llei, i fins amparant-se en les mateixes lleis, que avui per avui s'han d'acatar. Això, junt amb una constant comunicació entre'ls mestres i la Junta que podria crear-se faria que aquells s'anessin començant cada dia més amb la bondat de nostra idea i serien uns constants col·laboradors a la mateixa.

A tot això afegeixi's la publicació d'obretes catalanes, com gramàtiques, geografies, histories, monografies, etc. que podrien donar-se com a premi als nois més aprofitats de l'escola, i amb tots aquests treballs indubtablement que aixecariem els bastiments, que serien un puntal fermíssim, de l'edifici del casal català aguantat pels dos grossos caires demunt dels quals s'aixequen les nacions modernes; la instrucció i la educació.

LL. G. CATALA

Notes comarcals

Santa Coloma de Farnés.—Es troben entre nosaltres i amb el caràcter d'estiuejadors la distingida família Lloret de Sarrià i la simpàtica na Joaquina Amat de Barcelona a qui i als demés que's troben entre nosaltres desitgem bona estada.

Gracies a l'interès mostrat per nostre company de causa i regidor don Josep M.ª Puig en breu començaràn les obres per a arreglar les aceres del carrer de Sant Sebastià amb lo qual s'haurà conquerit una indiscutible reforma, ja que les mateixes estan tant destruïdes que els dies de pluja allò sembla un mapa amb tots els llacs i illes fent-se poc menys que impossible poder passar avui per aquelles.

En el festival organitzat per a recaudar fondos amb destí a la filantròpica societat «La Caritat» i a la erecció del monument al millor dels poetes, Mossen Cinto Verdaguer, el qual dies passat tingué lloc en la societat «Círcol Columbense» prenguent-hi part valiosos elements d'aquesta ciutat, s'hi recaudà la quantitat líquida de trescentes cinquanta vuit pessetes, repartint-se de la següent manera: al Delegat en aquesta ciutat de la comissió organitzadora per a portar a fi el monument, don Robert Torrent, se li entregaren cent setanta cinc pessetes, i al Tresorer de la Societat «La Caritat, Josep M.ª Oller, cent vuitanta tres pessetes, tot lo qual fem públic per a que tots sàpiguem de la manera que fou reparada aital quantitat, i a la vegada i en nom dels organitzadors donem les més corals mercès a tots quants prengueren part en aital festa.

Dies passats estigué en el Balneari d'aigües termals d'aquesta, el sabi Doctor, catedràtic de la Facultat de Medicina de la ciutat comtal don Valentí Carulla essent esplèndidament obsequiat pel Director de l'Establiment Sr. Martí, mostrant-se aquell satisfet i prometent que tant prompte retorni de Viladrau vindrà a passar uns dies en aquell bonic lloc.

Baix la presidència del Secretari de l'Ajuntament d'aquesta D. Artur Baldrís el dia primer d'Agost tindrà lloc en la veïna ciutat d'Olot una reunió de secretaris de l'Ajuntament d'aquesta *provincia* per a tractar d'assumptos de la seva professió.

Dona gust sortir per els contorns de la nostra ciutat, ja que arreu se troben animades colles correquegut el nombre de fonts que hi ha per les vertents de la nostra muntanya, siguent sens dubte la preferida la de Sant Salvador ont el conegut industrial Francisco Trías hi té montat un semibar en el «Recreo Farnense» trobant-s'hi desde les gustoses atmetlles fins el menú més delicat servit tot per boniques noies.

Sembla que ha millorat quelcom en la seva malaltia el conegut lletrat d'aquesta ciutat, D. Francisco Soler a qui de bon cor desitgem una prompta resolució. Aixís també sembla que's troba més animat el Procurador dels Tribunals don Enric Frigola an el que també ens plauria veure'l guarit aviat.

La Societat «Círcol Columbense» ha contractat per a els dies de la festa major a la coneguda i renomada orquestra «La Moderna Escalas» de Barcelona i la Societat Choral la no menys nomenada i coneguda orquestra «La Unió Filarmónica» també de la capital de Catalunya.

Estació Meteorològica

Més de Juliol.

800 metres sobre mar.

BARÒMETRE			TERMÒMETRE						HIGRÒMETRE		
Dia	8 m.	4 t.	Màxima	Hora	Mínima	Hora	Mitja	Oscil·lació	8 m.	4 t.	Observacions
17	765	766	21	11	11	5	16	10	83	80	Bon dia.
18	767	766	24	12	9	4	16.5	15	75	62	Esplèndit.
19	765.5	765	24	11	11	5	17.5	13	65	60	Esplèndit.
20	763	763	23.5	10	10.5	5	17	13	58	78	Bon dia.
21	763	763	23	12	10	5	16.5	13	78	74	Bon dia.
22	764	763	27	13	10	5	18.5	17	53	58	Dia esplèndit.

F. Cid.

MAGATZEMS *EL CENTRE***de Melchor, Culí i Tarrés****5, Ronda Sant Pere, 5, (prop del Passeig de Gracia)****BARCELONA**GRANS ASSORTIMENTS DE NOVETATS EN
LLANERIA, SEDERIA i LLENCERIANo patireu dels ronyons,
del fetge, ni pahidó;
viureu sempre sans i bons
si en totes les ocasions,
i al menjar teu us diari
de l' aigua de Sant Hilari.**Dipositaris a Barcelona:****IGLESIAS I BARTOMEUS**— **ASSALT, 41** —

i al detall en totes les farmacies i tendes d' aigues minerals

La Modernista**Establiment de J. Ximeno Planas****Grans Novetats del Pais Nacionals i Estrangers****Gran local nou en la Placeta de la Reforma****ESTABLIMENT MONTAT COM ELS MILLORS DEL ESTRANGER****Sorprenents novetats. Originalitat i bon gust****Farmacia Nova den Pere Gallardo****CARRER DE LA RECTORIA NUM. 2**Medicaments quimicament purs. Aigues minerals i especifics del pais
i extrangers. Productes vegetarians. Articles d' ortopedia, etc.*ELIXIR dentrific Gallardo, el millor per a l' higiene de la boca***Gran assortit en perfumeria de les millors marques estrangeres.**
Locions i polvos Piver. — Sabons extrafins. — Objectes de tocador**Nukolarsan**Es el millor remei per a la curació de l' anèmia, la neurastenia, la
tuberculosi i totes aquelles malalties que porten com a conseqüència l'
amagrimient la consumció.Com té bon gust i es de efectes ràpits, els malalts el prenen bé i els
millors metges el recepten.

Se troba de venda an aquesta població, a la farmacia de

P. Gallardo. — Rectoria, núm. 2**Consultori Medic i laborator**
per a analisis d' orines

— de —

Joan Estil-las Reixach*Consulta especial per a malalties de la nutrició***De 10 a 12 i de 3 a 5****Hort-nou, 3-baixos. — ST. HILARI SACALM**—El Dr. Lluís de March, ex-ajudant del Doctor Moure de Burdeos — **Nas, Coll
i Orelles.**Unic especialista de Catalunya que posseeix l' aparell electric KINESIPHONIC del
Dr. Maurice de Paris per a tractar les sorderes per medi de la reeducació del Oïd i el mes
modern i perfeccionat. *Fontanella, 15-1-1. — De 3 a 5. — BARCELONA.***LA HISPANO SUIZA****Unica fàbrica espanyola d' automòbils***Chassis per a turisme:*

12 | 15 — 15 | 20 — 30 | 40 — 45 HP. Alfons XIII

Chassis per a omnibus:

15 | 20 HP. i 30 | 40 HP.

Grupos marins:

15 HP. i 30 PH.

Tallers i oficines: BARCELONA — 279, Carretera de Ribas (Sagrera)**MOBLES de A. Dirat****EXPOSICIÓ PERMANENT**

— Dormitoris, Salons, Menjadors, Despatxos, etc. Especialitat en les d' estil anglès —

Carrer de Sant Pau, cantonada Mendizabal. — Barcelona